

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
11.05.2026

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının sonrasında uygulanan merkezileştirme ve tekçi ulus inşası politikalarının en görünür sonuçlarından biri, ülke genelinde Türkçe dışındaki tarihsel yer adlarının sistematik biçimde değiştirilmesi olmuştur. Özellikle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yüzyıllardır kullanılan köy, mezra, nahiye, dağ, dere ve diğer yerleşim adları idari kararlarla tasfiye edilmiş; böylece yalnızca coğrafi isimler değil, bölgenin toplumsal hafızası, kültürel sürekliliği ve tarihsel aidiyet bağları da hedef alınmıştır.

Özellikle 1950'li yıllardan itibaren hız kazanan bu uygulamalar, başta Kürtçe olmak üzere Türkçe dışındaki yer adlarının kamusal görünürlüğünü ortadan kaldırmayı amaçlayan bir idari pratiğe dönüşmüştür. Bugün birçok yerleşim biriminin tarihsel adı resmi kayıtlardan silinmiş, kuşaklar boyunca kullanılan Kürtçe isimler haritalardan, nüfus kayıtlarından ve idari belgelerden çıkarılmıştır. Bu nedenle, Cumhuriyet tarihi boyunca gerçekleştirilen yer adı değişikliklerinin kapsamı, coğrafi yoğunluğu ve özellikle Kürtçe yer adlarına etkisinin bütün açıklığıyla ortaya konulması kamu yararı açısından zorunludur.

Bu çerçevede;

1. Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye genelinde adı değiştirilen toplam yerleşim yeri sayısı kaçtır? Bunların kaç tanesi tarihsel olarak Kürtçe ad taşımaktadır?
2. Adı değiştirilen Kürtçe yerleşim yerleri en yoğun olarak hangi bölgelerde bulunmaktadır? Özellikle Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi içindeki dağılım nedir?

3. İller bazında bakıldığında, adı değiştirilen yerleşim yeri sayısı kaçtır? Özellikle Diyarbakır, Mardin, Van, Şırnak, Hakkari, Batman, Siirt, Bitlis, Muş, Ağrı, Bingöl ve Tunceli için ayrı ayrı sayı nedir?
4. Bakanlığınızın elinde, değiştirilen yer adlarının eski Kürtçe isimleri ile yeni resmi isimlerini birlikte gösteren bir envanter bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu envanter kamuoyuna açıklanacak mıdır?
5. Cumhuriyet tarihi boyunca değiştirilen Kürtçe yer adlarından kaç tanesinin iadesi yönünde herhangi bir idari çalışma yürütülmüştür?